

Plan för krigsorganisation i Markaryds kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt	Beslutsinstans
Plan för krigsorganisation och bemanning vid höjd beredskap i Markaryds kommun	Plan	2023-02-15	KS 2022/§23
Dokumentansvarig	Diarienummer	Revideras	Giltig till
Säkerhetschefen		Årligen	2027-12-31
Dokumentinformation	<p>Planen omfattar Markaryds kommuns krigsorganisation och bemanning vid höjd beredskap. Planen omfattar inte fredstida kriser vilket regleras i Plan för hantering av extraordinära händelser i Markaryds kommun. Planen revideras en gång per mandatperiod. Vid revidering är det av stor vikt att ändringar kommuniceras till berörda tjänstepersoner, chefer och förtroendevalda.</p>		
Dokumentet gäller för	Markaryds kommun		

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Syfte	3
Målbild	3
Planeringsförutsättningar.....	3
Sekretess	4
Lagrum och styrande dokument.....	4
Identifiera hotbilden för samhällsviktig verksamhet.....	6
Prioritera uppgifter och verksamheter.....	7
Prioriterade uppgifter/verksamheter.....	7
Uppgifter/verksamheter som tillkommer	7
Resursbehov.....	7
Kritiska beroenden	7
Verksamhet/uppgifter som kan prioriteras ned	7
Planera krigsorganisation.....	7
Mål med kapitlet: Plan för hur krigsorganisationen och ledningsorganisation ska se ut.	7
Krigsplacering	8
Bilaga 1 - Definitioner.....	11
Bilaga 2 - Planering och inriktning av verksamhet	14

Inledning

För att kommunen ska kunna upprätthålla samhällsviktiga verksamhet under höjd beredskap behövs planering för krigsorganisation och bemanning av denna. Detta dokument utgör mall för den planering av krigsorganisation som respektive förvaltning tar fram. Mallen ska ses som ett stöd i planeringsprocessen och kan med fördel revideras utifrån respektive förvaltnings förutsättningar och behov.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den delen av det civila försvaret som kommunen ska bedriva och som framgår av berörda lagar. Respektive förvaltnings krigsplanering kommer att utgöra underlag till kommunens centrala krigsorganisationsplanering.

Syfte

Genom arbetet med att ta fram en krigsorganisation läggs grunden för kommunens planering för höjd beredskap; vilka delar av verksamheten som ska bedrivas vid höjd beredskap samt hur verksamheten behöver anpassas för att fungera under rådande förutsättningar. Detta skapar en förmåga att kunna ställa om verksamheten i händelse av höjd beredskap. Arbetet med krigsorganisation är av stor vikt för att:

- det är ett krav i lagstiftningen.
- det är en viktig del av beredskapsplaneringen.
- det ökar förmågan att hantera en kris, gråzon eller angrepp.

Målbild

En fungerande krigsorganisation handlar ytterst om att kommunen ska bidra till ett fungerande samhälle vid höjd beredskap och målet för det civila försvaret, nämligen att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld (tex livsmedel, drivmedel och sjukvård).
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred,
- bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Planeringsförutsättningar

Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.¹

¹ regeringens proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) Regeringsbeslut 2020-12-17

Sekretess

Delar av planeringen innehåller uppgifter som är av betydelse för Sveriges säkerhet och som därför omfattas av sekretess. Paragrafer i Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) (OSL) som kan vara aktuella är:

- 15 kap. 2 § OSL: innehåller sekretessbestämmelser för uppgifter som rör totalförsvaret, så kallad försvarssekretess, dvs uppgifter som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för Sveriges säkerhet om uppgiften röjs.
- 18 kap. 13 § OSL: innehåller sekretessbestämmelser för uppgifter som rör en myndighets verksamhet som består i risk- och sårbarhetsanalyser avseende fredstida kris-situationer, planering och förberedelser inför sådana situationer eller hantering av sådana situationer, om det kan antas att det allmännas möjligheter att förebygga och hantera fredstida kriser motverkas om uppgiften röjs.
- 38 kap. OSL: sekretessbestämmelser till skydd för enskilda i verksamhet som rör totalförsvaret och krisberedskap. Sekretess kan bland annat gälla för vissa uppgifter om enskilda i kommuner och regioners verksamhet som avser beredskap för extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap enligt LEH och planering enligt förfogandelagen.

Lagrum och styrande dokument

Regeringen kan, vid krig eller krigsfara, ges ansvar för uppgifter som vid normala förhållanden tillfaller på riksdagen. För kommunens del innebär det att en rad specialregler avseende organisation blir direkt tillämpliga om Sverige befinner sig i krig. Grunden för kommunens verksamheter regleras i:

- 3 kap 1 § *Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)*. Där framgår att kommunen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.
 - Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1-5 § LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet. Säkerhetsskyddslagens (2018:585) bestämmelser ska kunna tillämpas i erforderlig omfattning.
 - Kommuner och landsting ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärderna i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

- Kommunen ska enligt, 4 § FEH, ha de planer som behövs för att kunna upprätthålla sin verksamhet under höjd beredskap. Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap med information om bland annat krigsorganisation och vilken personal som ska tjänstgöra i organisationen.
- Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt, 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.
- 4 § *Förordning om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)*. Där framgår att kommunen ska ha de planer som behövs för att kunna upprätthålla sin verksamhet under höjd beredskap. Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap med information om bland annat krigsorganisation och vilken personal som ska tjänstgöra i organisationen.
- Lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap (LTH):
 - 7 §: Där framgår att kommunen vid höjd beredskap ska vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.
- Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap (FTH):
 - Regeringen har i 13 § föreskrivit att vissa lagar och förordningar, exempelvis *ransoneringslag (1978:268)* och *arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)* direkt ska bli tillämpliga i sin helhet vid beredskapslarm.
- Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara med mera (förfarandelagen).
- Ransoneringslag (1978:268).
- Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262).

Följande legala förutsättningar under höjd beredskap vill MSB i detta skede framhålla att kommunerna tar hänsyn till i sitt arbete:

- Vissa regler i förfarandelagen kan åsidosätta kommunallagen i syfte att tillgodose behovet av snabba kommunala beslut i kritiska situationer, exempelvis att kommunstyrelsen (med vissa undantag) får besluta i kommunfullmäktiges ställe, att en ordförande i styrelse eller nämnd ensam kan fatta beslut i brådskande ärenden av synnerlig vikt samt att ett färre antal ledamöter krävs för att kommunfullmäktige eller kommunstyrelse ska vara beslutsför.
- Enligt förfarandelagen ska ärenden handläggas i den turordning som krävs av hänsyn till allmänna intressen, och ärenden som är av betydelse för totalförsvaret ska ges särskilt företräde. Ärenden får i vissa fall utredas på annat lämpligt sätt än vad som är föreskrivet i fredstid, medan kommunala beslut under höjd beredskap är överklagbara i samma utsträckning som i fredstid.

- Kommunen är skyldig att ta hand om befolkning som omfattas av ett utrymningsbeslut från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Kommunen har då möjlighet att ålägga den som innehar en byggnad eller bostadslägenhet att upplåta sin bostad till den som behöver boende på grund av en utrymning.
- Under höjd beredskap har kommunen ett särskilt ansvar för lokal kristidsverksamhet. I det inledande arbetet med att skapa en krigsorganisation kan det vara lämpligt att kommunen har i åtanke att dessa uppgifter åläggs kommunen vid höjd beredskap.
- Regeringen får meddela föreskrifter om hälso- och sjukvården i krig och vid krigsfara, vilket framgår av 6 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Detsamma gäller för socialtjänsten enligt 16 kap. 9 § socialtjänstlagen (2001:453).⁸ Detta skulle exempelvis kunna innebära frånsteg från vissa av de normer inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård som gäller i fredstid.
- Viss möjlig reglering av skolverksamheten framgår av förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara med mera.

Identifiera hotbilden för samhällsviktig verksamhet

Kommunen ska i planläggningen förutsätta långvariga störningar och avbrott.

Hotbild presenteras i detalj via Försvarmakten och Säkerhetspolisen. Generellt kan sägas att:²

- totalförsvarsplaneringen utgår från ett öppet väpnat angrepp på Sverige som inledningsvis kan ha ett intensivt och snabbt förlopp med kort förvarning. Då är det viktigt att krigsorganisationen snabbt kan larmas in och att personalen vet vart de ska ta vägen för att kunna påbörja sitt arbete. Kritisk infrastruktur måste bevakas och snabbt repareras vid sabotage.
- Sverige kan utsättas för öppna och dolda påtryckningar, till exempel utökad underrättelseverksamhet, intensifierade cyberattacker, strategiska uppköp och påverkansoperationer. Det kan även förekomma att en motståndare understödjer terrorhandlingar, grov kriminalitet och annan subversiv verksamhet i Sverige för egna syften. Sådana antagonistiska handlingar i stor omfattning behöver inte innebära att ett väpnat angrepp kommer att äga rum men de innebär påfrestningar gentemot Sveriges suveränitet³.
- en konflikt eller allvarlig säkerhetspolitisk kris i Sveriges närområde skulle troligtvis påverka även Sverige och ett väpnat angrepp riktat mot Sverige kan då inte uteslutas. I samband med väpnad konflikt eller ett försämrat säkerhetsläge i Sveriges närområde skulle landet kunna komma att pressas såväl ekonomiskt, diplomatiskt och politiskt som militärt.
- gråzonsproblematik, dvs. antagonistiska handlingar som utförs utan en formell krigsförklaring, kan vara en del av angriparens taktik. Exempel på sådana handlingar är påverkansoperationer, sabotage, terrorattentat och cyberintrång. Sådan gråzonsproblematik kan begränsa Sveriges förmåga att fatta beslut och vidta åtgärder för att trygga befolkningen.

² Scenarier för kommuner och kommunal räddningstjänst under höjd beredskap, FOI, 2019

³ Rätt människa på rätt plats, MSB

Prioritera uppgifter och verksamheter

Prioriterade uppgifter/verksamheter

Det svenska krisberedskapssystemet bygger på den så kallade ansvarsprincipen. Det innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden, om inget annat reglerats, också har ansvaret för verksamheten under en kris och vid höjd beredskap. Det saknas reglering om att totalförsvarsverksamhet ska prioriteras framför kommunernas ordinarie verksamhet. I praktiken måste kommunen prioritera i sin verksamhet kopplat till den situation som råder. Beroende på situationen kan kommunen tvingas till prioriteringar vid en situation med höjd beredskap, där begränsade resurser måste användas till störst nytta för så många som möjligt. Därför är det nödvändigt att rangordna förvaltningens verksamheter under höjd beredskap. Kommunen ska först säkra de mest kritiska verksamheterna, det vill säga samhällsviktiga verksamheter.

Uppgifter/verksamheter som tillkommer

Under höjd beredskap/krig tillkommer uppgifter eller verksamheter kommunen enligt särskilt lagrum.

Resursbehov

De resurser (interna och externa) som behövs för att utföra uppgifterna/verksamheterna ovan anges i bilaga 2 *Planering och inriktning av verksamhet* (kolumn 4).

Kritiska beroenden

Kritiskt beroende är ett beroende mellan två verksamheter som gör att den beroende verksamheten påverkas om det sker en störning i den levererande verksamheten. Kritiska beroenden innebär påtaglig risk för att verksamheten inte ska fungera. Faller en eller flera av beroendena bort helt eller delvis kommer inte den samhällsviktiga verksamheten att fungera vilket i sin tur kan leda till all-varliga störningar i kommunens verksamhet. Analys av kritiska beroenden gör att man bättre förstår ”dominoeffekter” av störningar.

Verksamhet/uppgifter som kan prioriteras ned

Vissa verksamheter är mindre prioriterade att bedrivas under höjd beredskap. Flytt av personal och materiella resurser kan göras för att förstärka mer prioriterad verksamhet.

Om händelsen övergår till ett mer lågintensivt skede och pågår en längre tid kan verksamhet som inte prioriterats i ett inledande skede bli viktigare för att skapa uthållighet för personal och invånare.

Planera krigsorganisation

Mål med kapitlet: Plan för hur krigsorganisationen och ledningsorganisation ska se ut.

Regeringen kan besluta om höjd beredskap och utfärda beredskapslarm. Vid högsta beredskap eller beredskapslarm ska kommunen omedelbart övergå till krigsorganisation. Under höjd beredskap är det kommunstyrelsen som ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som berör den verksamhet som kommunen ansvarar för.

Varje förvaltning ska ha sin plan för hur krigsorganisationen och ledningsorganisationen i den egna verksamheten ska se ut för att kunna upprätthålla den verksamhet som identifierats.

Krigsplacering

Utifrån verksamhetens krigsorganisation och som en del i dess planering kan beslut tas om att krigsplacera viss personal för att säkerställa verksamhetens kontinuitet. Markaryds kommun krigsplacerar all tillsvidareanställd personal samt räddningstjänstpersonal med RIB-avtal.

Skyldigheten att tjänstgöra vid höjd beredskap regleras i lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Det finns särskilda arbetsrättsliga regler som gäller under höjd beredskap i arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262). Vid höjd beredskap kan arbetskyldighetens ram utvidgas och medför bland annat utvidgade möjligheter för arbetsgivaren att tillfälligt omplacera medarbetare. I anslutning till den arbetsrättsliga beredskapslagen finns det ett centralt kollektivavtal för krigs- och beredskapstillstånd gällande kommunanställda. Kollektivavtalet innehåller bland annat bestämmelser om arbetstid, semester, lön och förhandlingsordningar i rättstvister.

”Vid behov rådgör med HR-avdelningen.”

Vad innebär det att vara krigsplacerad?

Att vara krigsplacerad innebär att en medarbetare är ianspråktagen för att tjänstgöra under höjd beredskap. Medarbetaren ska vara krigsplacerad i den verksamhet där han eller hon gör störst nytta för totalförsvaret. Fördelen med att krigsplacera personal är att kommunen vet vilken personal man disponerar över. Personer som inte är krigsplacerade, kan annars vara, eller komma att bli, krigsplacerade hos någon annan aktör.

Skyldigheten att tjänstgöra inträder när regeringen beslutar om höjd beredskap och allmän tjänsteplikt. Att vara krigsplacerad är en planeringsåtgärd. Krigsplacering innebär inte några särskilda skyldigheter för medarbetaren under fred. Under fred innebär inte heller krigsplaceringen någon ändring av förhållandet mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Ett krigsplaceringsbeslut kan ändras. Det innebär att den som är krigsplacerad kan komma att tas bort från planeringen och det kan också innebära att den som inte omfattas i nuläget kan krigsplaceras i ett senare läge, det vill säga tas med i planeringen för bemanningen av krigsorganisationen.

Anställningsavtalet behöver inte omregleras när arbetsgivaren krigsplacerar en arbetstagare. I första hand krigsplaceras tillsvidareanställd personal. Det är dock möjligt att krigsplacera visstidsanställda. Arbetsgivaren har rätt att fatta beslut att krigsplacera en medarbetare även om medarbetaren säger nej till krigsplaceringen. Krigsplaceringen är inte frivillig och arbetstagaren kan inte själv välja att bli krigsplacerad av annan aktör om arbetstagaren redan är krigsplacerad av sin arbetsgivare.

Krigsplaceringen och anställningen

Krigsplaceringen för Markaryds kommun upphör när den anställda slutar sin anställning. Detta gäller däremot inte vid höjd beredskap och allmän tjänsteplikt, då har man inte rätt att sluta sin anställning. Allmän tjänsteplikt gäller till och med 70 års ålder.

I samband med en rekrytering behöver det inte anges i platsannonsen att den som anställs blir krigsplacerad i verksamheten. Däremot behöver en tydlig information ges vid anställningsintervjun om vad det innebär. Krigsplacering innebär inget krav på säkerhetsprövning. Däremot kan de arbetsuppgifter som ingår i tjänsten ställa krav på säkerhetsprövning.

Allmän tjänsteplikt

Om det råder höjd beredskap kan regeringen föreskriva om allmän tjänsteplikt om det behövs för att verksamhet som är av särskild vikt för totalförsvaret ska kunna upprätthållas. Föreskriften kan avse en viss del av landet eller en viss verksamhet.

Allmän tjänsteplikt fullgörs av den som är totalförsvarspliktig genom att denne:

- kvarstår i sin anställning eller fullföljer uppdrag,
- tjänstgör enligt frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret eller
- utför arbete som anvisas av en myndighet.

Kommunen och dess verksamheter ska även ha en planering för personal som inte är krigsplacerad, eftersom kommunens personal ska infinna sig på sin arbetsplats om höjd beredskap och allmän tjänsteplikt råder, förutsatt att de inte är krigsplacerade någon annanstans. Det innebär att de som inte är krigsplacerade ska gå till jobbet som vanligt.

Beslut om krigsplacering av personal

Kommunstyrelsen beslutar om i vilken utsträckning man väljer att krigsplacera sin personal. Ett sådant beslut kan omfatta vilka delar av personalen som ska krigsplaceras samt om bara tillsvidareanställda eller även visstidsanställda ska krigsplaceras. De medarbetare som blir krigsplacerade hos kommunen är tillgängliga för kommunens verksamhet vid höjd beredskap.

För kommunens förvaltningar gäller:

ansvara för framtagande av krigsorganisation inom respektive förvaltning och bedömning av personalbehov utifrån behovet vid höjd beredskap

Identifiering av personal som ska krigsplaceras

Förvaltningarnas krigsplanering ligger till grund för beslut om vilken funktion och medarbetare som ska krigsplaceras. Krigsplaneringen beskriver hur verksamhetens organisation och ledningsstruktur ska se ut under höjd beredskap/krig och påvisar de nyckelpersoner och nyckelbefattningar som finns för att upprätthålla verksamheten.

Krigsplaneringen omfattar även personalförsörjning och uthållighet över tid. Detta ska också beaktas vid val av vilken personal som ska krigsplaceras.

Förtroendevalda ska normalt inte krigsplaceras. Det kan råda sådana förhållanden att beredskapen är höjd men att läget ändå är sådant att allmänna val kan hållas. Ur det perspektivet är krigsplacering av förtroendevalda olämpligt. Däremot kan kommunen göra en disponibilitetskontroll hos Plikt- och prövningsverket för att se om någon förtroendevald är krigsplacerad i annan organisation. I så fall kan det politiska partiet utse en ersättare för den förtroendevalde.

Disponibilitetskontroll

För att ta reda på om kommunen har anställda som tagits i anspråk av någon annan aktör görs en disponibilitetskontroll hos Plikt- och prövningsverket. Vid en disponibilitetskontroll tar Plikt- och prövningsverket fram information om en person är disponibel att krigsplacera eller om personen ifråga redan är ianspråktagen och i så fall av vilken organisation.

För kommunens förvaltningar gäller att respektive förvaltning tar fram underlaget, och översänder sedan det till stabs- och säkerhetsavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen som ansvarar för att skicka in kommunens samlade underlag till Plikt- och prövningsverket. Rutiner för detta tas fram av kommunstyrelseförvaltningen och delges berörd förvaltning när det blir aktuellt.

Om nyckelpersoner i kommunens organisation redan är krigsplacerade hos en annan aktör måste kommunen samverka med denna aktör för att komma fram till var personen gör störst nytta för totalförsvaret. Statsmakterna förutsätter att man kommer fram till det som är bäst för totalförsvaret. Det finns ingen övergripande instans som kan avgöra frågan om man inte är överens.

Om kommunen bedömer att personen är viktig för den egna krigsorganisationen kontaktas den aktör som disponerar personen i fråga. Om den aktör som har dispositionsrätt går med på att släppa en person från sin krigsorganisation behöver personen dels krigsplaceras i kommunen, dels omregistreras hos Plikt- och prövningsverket. Ansvarig för detta moment är säkerhetschefen.

Registrering hos Plikt- och prövningsverket

När förvaltningen har beslutat vilken personal som ska krigsplaceras ska detta skickas till Plikt- och prövningsverket. För kommunens förvaltningar gäller att respektive förvaltning tar fram underlaget, och översänder sedan det till säkerhetschefen som ansvarar för att skicka in kommunens samlade underlag till Plikt- och prövningsverket. Rutiner för detta tas fram av kommunstyrelseförvaltningen och delges berörd förvaltning när det blir aktuellt.

Besked till medarbetare (krigsplaceringsorder)

När kommunen fått tillbaka svar från Plikt- och prövningsverket gällande registrerad personal, ska medarbetaren få ett skriftligt besked att han eller hon är krigsplacerad. Beskedet ska innehålla uppgift om inställelseplats. Uppgift om krigsplacering vid ordinarie tjänst och ordinarie inställelseplats är öppen information och kan skickas med vanligt brev eller överlämnas personligt till medarbetaren. Respektive verksamhet behöver dock ta ställning till hur besked om krigsplacering till specifik tjänst och/eller annan inställelseplats än den ordinarie ska skickas. Det är viktigt att medarbetaren förstår syftet med krigsplacering. Ansvarig för detta moment är respektive förvaltningschef. Vid detta moment kontaktas säkerhetschefen på kommunstyrelseförvaltningen för vidare dialog och underlag.

Årlig redovisning av krigsplacerade medarbetare till Plikt- och prövningsverket

För kommunens förvaltningar gäller att Markaryds kommun kommer att ha en överenskommelse med Plikt- och prövningsverket att redovisa vilken personal som är krigsplacerad och att en gång om året uppdatera denna information. Ansvar för att redovisningen görs till Plikt- och prövningsverket varje år har kommunstyrelseförvaltningen. Rutiner för detta tas fram på kommunstyrelseförvaltningen och delges berörda förvaltningar när det blir aktuellt.

Bilaga 1 - Definitioner

Totalförsvarsplikt

Alla svenska medborgare och övriga som är bosatta i Sverige och som är mellan 16 och 70 år är totalförsvarspliktiga.

För närvarande kan civila myndigheter krigsplacera med allmän tjänsteplikt.

En totalförsvarspliktig är skyldig att tjänstgöra inom totalförsvaret antingen som värnpliktig, civilpliktig eller allmänt tjänstepliktig. En person som är krigsplacerad med värnplikt eller – om den aktiveras – civilplikt, kan inte tas i anspråk med allmän tjänsteplikt.

Värnplikt och civilplikt

Värnplikt och civilplikt omfattas av grundutbildning, repetitionsutbildning, beredskapstjänst och krigstjänstgöring. Värnplikt har efter att ha varit vilande åter aktiverats vad avser möjligheten till repetitionsutbildning, mönstring och grundutbildning. Civilplikt är vilande, men i de fall civilplikten skulle aktiveras kan regeringen föreskriva i vilka verksamheter som civilplikt ska fullgöras.

En totalförsvarspliktig som har avslutat grundutbildning med värnplikt eller civilplikt, om den skulle återaktiveras, ska krigsplaceras. Krigsplaceringen beslutas av Plikt- och prövningsverket efter framställningar från statliga myndigheter, kommuner, landsting, bolag, föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, organisatoriska delar av sådana samfund eller andra enskilda.

Allmän tjänsteplikt

Om det råder höjd beredskap kan regeringen föreskriva om allmän tjänsteplikt. Allmän tjänsteplikt fullgörs av den som är totalförsvarspliktigt genom att antingen vara kvar i sin anställning, fullfölja ett uppdrag, tjänstgöra enligt avtal om frivillig tjänstgöring inom totalförsvaret eller utföra arbete som anvisats av en myndighet.

Alla totalförsvarspliktiga, förutom värnpliktiga och civilpliktiga, kan tas i anspråk med allmän tjänsteplikt.

Beredskapslarm

Beredskapslarm är ett sätt för regeringen att meddela att det råder högsta beredskap i hela riket. Vid beredskapslarm träder fullmaktslagarna automatiskt i kraft med omedelbar verkan. Fullmaktslagarna är lagar som ska stärka landets totalförsvaret under krig eller krigsfara.

Beredskapslarmet innebär bland annat att:

- krigsplacerad personal inom totalförsvaret ska omedelbart inställa sig till tjänstgöring.
- enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig, övergår till krigsorganisation.
- hela Försvarsmakten krigsorganiserats.
- allmän tjänsteplikt gäller automatiskt.

Beredskapslarmet ges i systemet för Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) inklusive utomhusvarningssystemet (i folkmun känt som "Hesa Fredrik") i form av trettio sekunder långa signaler med femton sekunders uppehåll emellan under fem minuter. Utomhusvarningssystem saknas i dagsläget i Markaryds kommun.

Höjd beredskap

Det finns två grader av höjd beredskap: skärpt och högsta beredskap.

Vid skärpt beredskap kan regeringen fatta beslut om att vissa fullmaktslagar och beredskapslagstiftning ska tillämpas. Aktörer ska vidta åtgärder kring bemanning, resurshållning och planering. Myndigheter ska om möjligt fortsätta genomföra sin normala verksamhet.

Beslut om högsta beredskap fattas av regeringen. Beslutet tillkännages via beredskapslarmet och då börjar automatiskt ett antal lagar som ska stärka Sveriges försvarsförmåga att tillämpas. Om Sverige är i krig råder automatiskt högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret den enda samhällsverksamhet som ska bedrivas. Kommunen övergår till krigsorganisation.

Krigsorganisation

En krigsorganisation är en aktörs organisation vid höjd beredskap. Krigsorganisering innebär att viktiga verksamheter ställs om från fredstida inriktning, reglering och organisering till höjd beredskap och inriktning på uppgifter som har betydelse för totalförsvaret. Vid höjd beredskap ställs andra krav på organiseringen av samhällets verksamhet än vid fredstid. Bland annat träder vissa författningar i kraft, verksamhetens fokus skiftas och nationella prioriteringar måste kunna göras.

Krigsplacering

Att vara krigsplacerad med allmän tjänsteplikt innebär att en person är ianspråktagen för att tjänstgöra under höjd beredskap. Skyldigheten att tjänstgöra inträder först när regeringen beslutar om höjd beredskap och föreskriver om allmän tjänsteplikt. Ingen individ kan ha mer än en krigsplacering och tanken är att personen ska vara krigsplacerad i den verksamhet där den gör störst nytta för totalförsvaret.

Anställd personal som avses tjänstgöra på sin ordinarie arbetsplats med allmän tjänsteplikt kan krigsplaceras enligt beslut av respektive arbetsgivare. Det innebär att arbetstagaren under höjd beredskap ska kvarstå i sin anställning och att arbetstagaren inte kan säga upp sig när höjd beredskap råder. Ett beslut om krigsplacering av totalförsvarenspliktiga har ingen omedelbar rättsverkan och medför i sig inga skyldigheter för den enskilde. Dessa inträder först när det råder höjd beredskap och regeringen har föreskrivit om allmän tjänsteplikt. Krigsplacering av personal är dock ett bra planeringsverktyg.

Krigsplanering	Planering för verksamheten under höjd beredskap som sammanställs i en eller flera beredskapsplaner. Sådana planer bör innehålla krigsorganisationen, den personal som tjänstgör i denna samt vad som i övrigt behövs för att berörd aktör ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten vid höjd beredskap.
Gråzon	Det osäkra läge som kan uppstå i gränslandet mellan fred och krig. I ett sådant läge gäller den ordinarie, fredstida lagstiftningen.
Totalförsvaret	Den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består i sin tur av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar).
Civilt försvar	Den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer när beredskapen höjs. Det civila försvaret är inte en organisation, utan verksamheten bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer. Det gäller skydd av befolkningen, säkerställande av samhällsviktiga funktioner och övriga samhällets stöd till Försvarsmakten.
Befolkningsskydd	Åtgärder för att skydda befolkningen och civil egendom mot krigets verkningar, bland annat utrymning, inkvartering och tillhandahållande av skyddsrum.

Bilaga 2 - Planering och inriktning av verksamhet

1. Samhällsviktig verksamhet	2. Prioriterad verksamhet	3. Tillkommande uppgifter/ verksamheter	4. Resursbehov	5. Kritiska beroenden Hur säkerställs kontinuiteten?